

Parlamentul
Republicii Moldova

DBY-10 nr. 691
29 decembrie 2023

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

Comisiei securitate națională,
apărare și ordine publică

RAPORT DE EVALUARE EX-POST JURIDICĂ al Legii nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate

Actul evaluat: Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate (în continuare, Legea nr.142/2018).

Intervalul de timp pentru evaluare: anul 2023.

Responsabil de întocmirea raportului: Svetlana CICATI, consultant principal în Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, tel.: 022-820-569.

În temeiul art.13 alin.(2) și art.111 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 și a Metodologiei de evaluare ex-post privind implementarea actelor normative (în continuare - *Metodologie*), aprobat de către Biroul Permanent al Parlamentului prin Hotărârea nr.2 din 07.02.2018, Direcția generală juridică a efectuat evaluarea ex-post juridică a Legii nr.142/2018.

Evaluarea ex-post juridică a actului normativ menționat, se efectuează în baza pct.2.4.1 din Metodologie, luând în considerare faptul că este un act normativ integral și că a expirat termenul de un an de la intrarea în vigoare.

Legea nr. 142/2018 este inclusă în Planul de evaluare ex-post juridic a actelor normative pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea Biroului Permanent nr.23/2022.

OBIECTIVELE EVALUĂRII

Prezenta evaluare are la bază următoarele obiective:

- a) stabilirea dacă au fost aprobate toate actele normative necesare pentru organizarea executării și implementării Legii nr.142/2018;
- b) identificarea existenței unor obstacole de ordin juridic în aplicarea prevederilor Legii nr.142/2018;
- c) verificarea dacă normele Legii au făcut obiectul unor sesizări la Curtea Constituțională.

I. COLECTAREA DATELOR ȘI IDENTIFICAREA SURSELOR DE REFERINȚĂ

Pentru colectarea și analiza datelor și informațiilor selectate în procesul de evaluare ex-post juridică a Legii nr.142/2018 au fost utilizate următoarele instrumente și surse de date și informații:

- baza de date a legislației naționale Moldlex, eLEX, (www.legis.md);
- pagina web oficială a Guvernului Republicii Moldova (www.gov.md);
- pagina web oficială a Cancelariei de Stat (www.cancelaria.gov.md);
- pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (midr.gov.md);
- pagina web oficială a Agenției de Guvernare Electronică (egov.md/ro);
- pagina web oficială a Curții Constituționale (www.constcourt.md);
- pagina web oficială a Agenției Servicii Publice (www.asp.gov.md);
- Monitorul Oficial al Republicii Moldova, (Legile RM, Hotărârile Guvernului, Hotărârile Curții Constituționale ș.a.);

De asemenea, la solicitarea Direcției generale juridice, DGJ-13 nr. 449 din 30.09.2023 privind prezentarea informațiilor ce se referă la implementarea prevederilor Legii nr.142/2018, adresată Cancelariei de Stat a Republicii Moldova, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, precum și Agenției de Guvernare Electronică, acestea au prezentat un răspuns unic (anexa nr.1, nr.2 la prezentul raport de evaluare ex-post juridic).

II. INFORMAȚII GENERALE DESPRE ACTUL EVALUAT

1. Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate a fost adoptată de către Parlamentul Republicii Moldova la 19.07.2018, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 295-308/452 din 10.08.2018 și potrivit art.13 alin.(1) Legea a intrat în vigoare la 3 luni de la data publicării (10.11.2018).

2. Este de notat că, potrivit art.13 alin.(3) din Legea nr.142/2018, termenul rezervat Guvernului pentru asigurarea organizării executării a Legii prenotate a constituit 3 luni de la data publicării acesteia.

3. Legea nr.142/2018 reglementează raporturile ce apar în procesul schimbului de date între autoritățile și instituțiile publice, autoritățile administrative autonome, autoritățile administrației publice locale, autoritățile administrative centrale subordonate Guvernului și structurile organizaționale din sfera lor de competență (autoritățile administrative din subordine, inclusiv serviciile publice desconcentrate și cele aflate în subordine, precum și instituțiile publice în care ministerul, Cancelaria de Stat sau altă autoritate administrativă centrală are calitatea de fondator), care dețin sisteme informaționale de stat, precum și între persoanele juridice de drept privat care, în numele autorităților și instituțiilor publice, gestionează sau dețin sisteme informaționale de stat.

Scopul legii este de a facilita și a eficientiza schimbul de date și interoperabilitatea în cadrul sectorului public, precum și între sectorul public și cel privat, în vederea creșterii calității serviciilor publice prestate, a creării noilor servicii

publice electronice, a optimizării activității sectorului public și a asigurării securității informaționale.

Legea nr.142/2018 face parte din categoria legilor organice, are un caracter generalizat care constă în implementarea cadrului guvernamental de interoperabilitate a sistemelor informaționale de stat, prin instituirea bazei juridico-normative pentru utilizarea platformei de interoperabilitate.

Legea nr.142/2018 are interacțiuni cu un șir de acte normative printre care: Legea nr.234/2021 cu privire la serviciile publice; Legea nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere; Legea nr.305/2012 cu privire la reutilizarea informațiilor din sectorul public; Legea nr.98/2012 privind administrația publică de specialitate; Legea nr.133/2011 privind datele cu caracter personal, Legea nr.71/2007 cu privire la registre etc.

Legea nr.142/2018 a fost modificată prin următoarele acte normative:

1. Legea pentru modificarea unor acte normative nr.212 /2020, în vigoare de la 18.01.2020.

2. Legea nr.175/2021 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare de la 10.01.2022.

3. Legea pentru modificarea unor acte normative (stimularea dezvoltării și utilizării serviciilor electronice) nr. 321 din 09.11.2023, în vigoare de la 22.12.2023.

4. Domeniul – Digitalizarea serviciilor publice, stimularea dezvoltării și utilizării serviciilor electronice.

5. Beneficiarii direcți ai Legii nr.142/2018 sunt:

- autoritățile și instituțiile publice, inclusiv autoritățile administrative autonome, autoritățile administrației publice locale, autoritățile administrative centrale subordonate Guvernului și structurile organizaționale din sfera lor de competență,

- persoanele juridice de drept privat care, în numele autorităților și instituțiilor publice, gestionează sau dețin sisteme informaționale de stat.

- notarii, executorii judecătorești, registratorii, avocații, administratorii autorizați, experții judiciari, interpreții și traducătorii, mediatorii și alte persoane autorizate potrivit legislației în vigoare, în măsura în care acestea dețin sisteme informaționale, dispun de date ce prezintă interes pentru autoritățile și instituțiile publice sau pentru alte persoane fizice și persoane juridice de drept privat și își manifestă disponibilitatea și intenția de a participa la schimbul de date,

- persoanelor fizice în condițiile în care acestea sunt consumatori de date.

III. ANALIZA DATELOR ȘI INFORMAȚIILOR COLECTATE

OBIECTIVUL 1: Stabilirea dacă au fost aprobate toate actele normative necesare pentru organizarea executării și implementării Legii nr.142/2018.

Prevederile legale	Acțiuni realizate/nerealizate
--------------------	-------------------------------

<p>Articolul 2. Sfera de aplicare a prezentei legi</p> <p>(4) În cazul schimbului de date atribuite la secretul de stat, secretul bancar sau de alte date cu regim juridic special, se va aplica legislația specială în vigoare.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect)</p> <p>Secțiunea a 7-a</p> <p>Particularitățile schimbului de date cu regim juridic special (art.2 alin.(4) și art.6 alin.(3) din Legea nr.142/2018)</p>
<p>Articolul 4. Principii fundamentale ale schimbului de date și interoperabilității</p> <p>a) gratuitatea datelor – toate datele deținute de participanții publici sunt puse la dispoziție altor participanți publici în mod gratuit. Punerea la dispoziție a datelor deținute de participanții publici participanților privați este efectuată cu titlu oneros în cazurile prevăzute de legislația în vigoare și în baza mecanismului stabilit de Guvern.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect)</p>
<p>Articolul 6. Conectarea la platforma de interoperabilitate și participarea la schimbul de date</p> <p>(1) Platforma de interoperabilitate se instituie de către Guvern.</p> <p>(2) Atribuțiile și responsabilitățile participanților la schimbul de date, modul și procedura de conectare, de refuz de conectare, de utilizare și de suspendare a utilizării platformei de interoperabilitate, precum și modul de deconectare de la platformă, procedura de monitorizare și control al utilizării platformei de interoperabilitate sunt stabilite de către Guvern.</p> <p>(4) Schimbul de date între participanții publici are loc în mod gratuit, în baza mecanismului stabilit de Guvern.</p> <p>(6) Schimbul de date pentru participanții privați are loc exclusiv prin intermediul platformei de interoperabilitate. Contractul de schimb de date este cu titlu oneros și se încheie între deținătorul</p>	<p style="text-align: center;">Realizat parțial</p> <p>Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect)</p> <p>(hotărârea dezvoltă normele legale primare și reglementează procedurile necesare pentru implementarea prevederilor alineatelor menționate ale art.6</p>

<p>platformei de interoperabilitate și participantul privat în modul și condițiile stabilite de Guvern. Costul serviciilor de schimb de date se achită de participantul privat conform facturilor emise de autoritatea competentă și se distribuie în modul următor: 75% din taxa aplicată – către furnizorii de date, 25% din taxa aplicată – către deținătorul platformei de interoperabilitate.</p> <p>(14) Autoritatea competentă sau participantul la schimbul de date testează integrarea sistemelor informaționale și funcționalitatea schimbului de date prin intermediul platformei de interoperabilitate, în baza procedurilor stabilite de Guvern, prin accesarea datelor de test puse la dispoziție de către furnizor sau prin accesarea unui set de date cu caracter personal agreeate de participanții la schimbul de date, cu respectarea prevederilor legale privind protecția datelor cu caracter personal.</p>	<p>alin.(6) este modificat prin Legea nr. 321 din 09/2023, în vigoare de la 22.12.2023 - Guvernul, în termen de 4 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta – termen de implementare – 22.03.2024.</p>
<p>Articolul 6. Conectarea la platforma de interoperabilitate și participarea la schimbul de date</p> <p>(12) Evenimentele legate de schimbul de date sînt jurnalizate. Modul și procedura de jurnalizare și de acces la informația jurnalizată sunt stabilite de către Guvern.</p> <p>(14) Autoritatea competentă sau participantul la schimbul de date testează integrarea sistemelor informaționale și funcționalitatea schimbului de date prin intermediul platformei de interoperabilitate, în baza procedurilor stabilite de Guvern, prin accesarea datelor de test puse la dispoziție de către furnizor sau prin accesarea unui set de date cu caracter personal agreeate de participanții</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>Hotărârea Guvernului nr.708 /2014 privind serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog)</p> <p>Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect)</p>

<p>la schimbul de date, cu respectarea prevederilor legale privind protecția datelor cu caracter personal.</p>	
<p>Articolul 10. Catalogul semantic</p> <p>(3) Catalogul semantic este instituit de către Guvern. Modul și procedura de administrare și utilizare a catalogului semantic sînt stabilite de Guvern.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>Hotărârea Guvernului nr. 323/2021 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Catalogul semantic” și a Regulamentului privind modul de ținere a Registrului format de Sistemul informațional „Catalogul semantic”</p>
<p>Articolul 13. Dispoziții finale și tranzitorii</p> <p>(1) Prezenta lege intră în vigoare la 3 luni de la data publicării.</p> <p>(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi:</p> <p>a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prevederile prezentei legi;</p> <p>b) va adopta actele normative necesare executării prezentei legi;</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>(a) Legea nr.143/2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative – în termen</p> <p>(b) Hotărârea Guvernului nr. 708/2014 privind serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog)</p> <p>Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect)</p> <p>Hotărârea Guvernului nr.822/2020 cu privire la aprobarea acțiunilor necesare a fi întreprinse ca urmare a inventarierii resurselor și sistemelor informaționale de stat existente și a modificărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului.</p> <p>Hotărârea Guvernului nr. 323/2021 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Catalogul semantic” și a Regulamentului privind modul de ținere a Registrului format de Sistemul informațional „Catalogul semantic”</p>

Informația privind realizarea/nerealizarea acțiunilor în termenii stabiliți

Denumirea actului supus evaluării ex-post juridică	Nr. acțiunilor realizate la momentul elaborării raportului ex-post juridic	Nr. acțiunilor nerealizate la momentul elaborării raportului ex-post juridic	Gradul de realizare a actului normativ, % (acțiuni realizate*100/acțiuni totale)	Nr. acțiunilor realizate în termenul stabilit de actul normativ	Nr. acțiunilor realizate cu depășirea termenului de până la 2 ani	Nr. acțiunilor realizate cu depășirea termenului mai mult de 2 ani
Legea nr. 142/2018	5	0 Proces în dezvoltare continuu	100%	2	2	1

OBIECTIVUL 2: Identificarea existenței unor obstacole de ordin juridic în aplicarea Legii nr.142/2018.

În procesul aplicării Legii nr.142/2018, precum și a Hotărârii Guvernului nr.211/2019 privind platforma de interoperabilitate s-a identificat necesitatea de a institui o serie de mecanisme adecvate și progresive, scopul cărora este asigurarea sustenabilității platformei de interoperabilitate și compensarea cheltuielilor pentru asigurarea furnizării datelor de către participanții publici la schimbul de date cu titlu oneros prin Platforma (MConect), pentru participanții privați.

O problemă menționată în scrisoarea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova este necesitatea sporirii eficienței Platformei MConect prin diminuarea efortului operațional, propunând sistarea schimbului de date care are loc în afara Platformei de interconectare.

La fel, cu referire la art.2 alin.(4) din Legea nr.142/2018 care statuează că: „în cazul schimbului de date atribuite la secretul de stat, secretul bancar sau de alte date cu regim juridic special, se va aplica legislația specială în vigoare.”, se constată existența unor ambiguități în partea ce ține de sintagma „alte date cu regim juridic special”, or aceasta nu definește expres lista datelor cu regim juridic special și implicit lista autorităților care sunt exceptate de la schimbul de date prin intermediul Platformei MConnect.

OBIECTIVUL 3: Verificarea dacă normele Legii nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate au făcut obiectul unor sesizări la Curtea Constituțională.

Prevederile Legii nr.142/2018 nu au făcut obiectul controlului de constituționalitate.

IV. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate a fost elaborată și adoptată în contextul inițiativelor europene privind realizarea și susținerea interoperabilității, promovate prin intermediul Programului ISA2 (Decizia (UE) 2015/2240 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 de instituire a unui program privind soluțiile de interoperabilitate și cadrele comune pentru administrațiile publice europene, întreprinderi și cetățeni ca mijloc de modernizare a sectorului public. Interoperabilitatea și, implicit, soluțiile instituite și operate în acest sens sunt instrumente pentru exploatarea la maxim a potențialului și beneficiilor oferite de e-guvernare și e-democrație, făcând posibilă crearea unor ghișee unice și furnizarea unor servicii publice complete, transparente, care să reducă sarcinile administrative și costurile.

În urma efectuării evaluării ex-post juridice se constată că principalele obiective stabilite de legiuitor pentru implementarea Legii nr.142/2018 sunt realizate.

În contextul identificării obstacolelor de ordin juridic, menționate la obiectivul 2 al prezentului Raport, precum și cele relatate în Nota informativă anexată la proiectul legii nr.322 din 26.09.2023 înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, întru înlăturarea acestora, Parlamentul a adoptat Legea nr.321 din 09.11.2023 pentru modificarea unor acte normative (stimularea dezvoltării și utilizării serviciilor electronice), Lege care a intrat în vigoare la 22.12.2023.

Eficiența aplicării modificărilor operate urmează a fi evaluate în timp, luând în considerare că domeniul digitalizării este în continuă dezvoltare și transformare.

Se recomandă Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică efectuarea evaluării ex-post de impact, pentru a stabili eficiența legii, prin efectuarea evaluării acesteia din punct de vedere a resurselor materiale și umane (cost/beneficiu) și stabilirea dacă reglementările sunt corelate cu problemele identificate și nevoile reale.

Corespunzător, recomandăm comisiei de profil monitorizarea implementării politicilor publice promovate de către Guvern în domeniu, luând în considerare necesitatea ajustării acestora la rigorile internaționale.

**Ion CREANGĂ,
Șef Direcție generală**